Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-09-04

RS 2019-0291

Regionstyrelsen

Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att vidareutveckla Origo resurscentrum mot hedersrelaterat våld

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Simon Solberg (SD) har till regionfullmäktige lämnat en motion i vilken det föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda hur fler myndigheter ska kunna integreras i Origos verksamhet.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) anses besvarad med hänvisning till regionrådsberedningens motivering.

Regionrådsberedningens motivering

Kvinnor, män, flickor och pojkar måste få frihet att leva och forma sin egen tillvaro. Hedersrelaterat våld och förtryck ska bekämpas på alla nivåer och hälso- och sjukvården ska anstränga sig för att möta patienter i utsatta situationer med största respekt och värdighet och bidra till att de kan stärka sina egna livsval.

Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som finansieras av Region Stockholm, Polismyndigheten i Stockholms län samt länets alla kommuner. Verksamheten erbjuder utbildningsinsatser och stöd till hälso- och sjukvårdspersonal i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck. Dit kan också utsatta ungdomar vända sig för stöd. I Origos avtal ingår också att, tillsammans med avtalsparterna, verka för att ta fram och vidareutveckla en modell för samarbete mellan myndigheter i dessa frågor. Sedan 2016 är verksamheten permanent.

Under våren 2019 har hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetat med att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet pågår fortfarande men innehåller förslag på insatser inom länstrategisk

samverkan, tillgänglig information och samverkan med civilsamhället. Utöver arbete med handlingsplanen kom nyligen slutbetänkande av Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv som tar upp Socialstyrelsens ansvar att beakta behovet av tydliga samverkansrutiner för främst skola, hälso- och sjukvård, socialtjänst och utrikesförvaltning.

Med anledning av de planerade insatserna för att öka samverkan mellan Origos verksamhet och andra berörda myndigheter delar Regionstyrelsen hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning att ingen ytterligare utredning behövs i nuläget.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:11
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 29 maj 2019

Irene Svenonius Anna Starbrink

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret

Malin Örnjäger

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-07-29

RS 2019-0291

Regionstyrelsen

Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att vidareutveckla Origo resurscentrum mot hedersrelaterat våld

Ärendebeskrivning
Simon Solberg (SD) har till regionfullmäktige lämnat en motion i vilken det föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda hur fler myndigheter ska kunna integreras i Origos verksamhet.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:11
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 29 maj 2019

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

> Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Sammanfattning
Motionären föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda hur fler myndigheter ska kunna integreras i den verksamhet som bedrivs av Origos resurscentrum mot hedersrelaterat våld.

Hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld. Samtidigt lyfter SOU 2018:69 (Utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv) fram Socialstyrelsens ansvar att se över behovet av samverkansrutiner mellan berörda aktörer vilket Region Stockholm ställer

sig positivt till. Regionledningskontoret anser därför att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Simon Solberg (SD) föreslår i en motion att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att inleda en utredning för att undersöka hur fler myndigheter kan integreras i den verksamhet som bedrivs av Origo resurscentrum mot hedersrelaterat våld. Motionären menar att Origos verksamhet skulle utvecklas genom att fler myndigheter, exempelvis Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, involveras i verksamheten.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Överväganden
Origo är Sveriges första myndighetsgemensamma resurscentrum som arbetar för att motverka och förebygga hedersrelaterat förtyck och våld. Verksamheten erbjuder stöd och rådgivning till ungdomar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld samt konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom myndigheter och frivilliga organisationer. Region Stockholm är tillsammans med Polismyndigheten och länets 26 kommuner huvudman för Origo medan Stockholm stad har det formella ansvaret för att driva verksamheten. Syftet är att underlätta och stödja samverkan mellan anslutna aktörer, att sprida kunskap om hedersrelaterat förtryck samt att utveckla gemensamma arbetssätt och metoder. Nuvarande avtal om Origo resurscentrum har signerats av samtliga 28 parter och gäller fr.o.m. 2016-01-01 t.o.m. 2020-12-31.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har under maj 2019 tagit fram ett utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019–2021. Gällande samverkan innehåller utkastet förslag på insatser inom länsstrategisk samverkan, tillgänglig information och samverkan med civilsamhället.

Nyligen kom även ett slutbetänkande av Utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (SOU 2018:69) som tar upp Socialstyrelsens ansvar att beakta behovet av tydliga samverkansrutiner för främst skola, hälso- och sjukvård, socialtjänst och utrikesförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att de planerade insatserna är tillräckliga för att öka samverkan mellan Origos verksamhet och andra berörda myndigheter och att ingen ytterligare utredning för att integrera

fler myndigheter i till exempel avtalet behövs.

Regionledningskontoret instämmer i hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Enligt gällande avtal har Origo en total budget om 6 miljoner kronor per år varav Region Stockholms ekonomiska åtagande uppgår 1,5 miljoner kronor per år. Integreringen av fler myndigheter i avtalet kan eventuellt påverka såväl budget som kostnadsfördelning.

Personella resurser från hälso- och sjukvårdsförvaltningen och berörda verksamheter har redan använts till att ta fram utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019-2020. Ytterligare utredningar skulle ta samma personal i anspråk ännu en gång istället för att fokusera på att besluta och genomföra ovan nämnda handlingsplan.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Karin Öhlander
Tf. stabschef

Beslutsexpediering:
Akt
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regiondirektörens stab

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-07-29

MOTION
2019-02-12

Ankom
Region Stockholm
2019 -02- 12
Dnr RS 2019-0291

Sverigedemokraterna

2019:11

Motion av Simon Solberg (SD) om att vidareutveckla Origo resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld.

Origo är ett resurscentrum för hedersutsatta ungdomar i Stockholms län som samlar olika myndigheters kompetens och personal under en organisation. Centrumet vänder sig också till aktörer som är verksamma i Stockholms län och som har kontakt med ungdomar. Origo startades 2013 av dåvarande Stockholms läns landsting som ett tidsbegränsat pilotprojekt men har sedan dess permanentats.

Verksamheten är ett samarbete mellan Stockholms läns kommuner, Polismyndigheten i Stockholms län och Region Stockholm. På Origo jobbar socialtjänstarbetare, en barnmorska, en polis samt en enhetschef, för att hjälpa hedersförtryckta ungdomar.

I en undersökning till gymnasieelever i årskurs 2 genomförd av Socialstyrelsen 2007 angav 5,6 procent av de svarande flickorna och 4 procent av de svarande pojkarna att de upplevde begränsningar i vem de kunde gifta sig med. Mellan 25 och 30 procent av de svarande angav att de har blivit utsatta för kränkande behandling, hot eller våld av föräldrar eller andra vuxna i deras närhet, varav 10 procent uppgavs bero på att de hade skambelagt familjen.

När Stockholms universitet gjorde en enkätundersökning för ungdomar i grundskolan i Stockholms stad svarade 16 procent av flickorna och 7 procent av pojkarna att de förväntades uppfylla någon annan än sin egen vilja i val av äktenskapspartner. 23 procent av flickorna som svarade angav att de inte fick ha pojkvän och förväntades vara oskulder till dess att de ingått i äktenskap.

Det är idag väldigt svårt att uppskatta antalet människor som lever i hedersförtryck i Sverige. Mörkertalet är oroväckande stort och i skuggan av de senaste årens ökande segregation växer sig hedersförtrycket starkare, särskilt i Stockholms förorter.

Origos verksamhet har visat sig vara extremt välfungerande i att motverka hedersförtrycket i samhället. När man som ungdom utsätts för hedersförtryck i sin egen familj är det mycket svårt att veta vart man ska ta vägen och vem som kan hjälpa en. Det faktum att ungdomar idag kan få hjälp med att kontakta flera olika myndigheter av en och samma organisation räddar liv, men det finns mycket kvar att göra.

Verksamhetens primära insatser handlar idag om att bistå vid kontakten med socialtjänsten, vården och polismyndigheten, vilket är till stor hjälp för dem som är direkt utsatta för hedersförtryck. Men vägen ut ur ett hedersförtryck är lång. När en ungdom fått hjälp av Origo att komma till ett skyddat boende, betyder det ofta att de förlorar all kontakt med familj och släktingar.

Dessa ungdomar kan i många fall inte ens prata svenska, och förväntas nu stå på egna ben och själv söka hjälp från rätt myndigheter för att kunna bli en del av samhället. Här skulle Origos verksamhet kunna utvecklas enormt mycket genom att flera myndigheter kopplas in i samarbetet, till exempel Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Sverigedemokraterna

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag

att:

hälso- och sjukvårdsnämnden inleder en utredning för att undersöka hur fler myndigheter ska kunna integreras i Origos verksamhet.

Simon Solberg
(SD)

§ 128
Yttrande över motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att utreda vidareutveckling av Origo

HSN 2019-0772

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2019:11. I motionen föreslår Simon Solberg (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inleda en utredning för att undersöka hur fler myndigheter ska kunna integreras i verksamhet hos Origo, länets resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD)

Yrkanden

1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Helen Schoultz (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Helen Schoultz (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till

Regionstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn-Kvinnor-Unga-Asyl
Katrin Rekkedal

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-05-29

HSN 2019-0772

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att utreda vidareutveckling av Origo

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2019:11. I motionen föreslår Simon Solberg (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inleda en utredning för att undersöka hur fler myndigheter ska kunna integreras i verksamhet hos Origo, länets resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i folkhälsoberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som arbetar för att motverka och förebygga hedersrelaterat förtryck och våld. Origo erbjuder både utbildningsinsatser och konsultation till yrkesverksamma och frivilliga

aktörer i Stockholms län. Till Origo kan hälso- och sjukvårdspersonal vända sig för konsultation och stöd i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Verksamheten finansieras av Region Stockholm, Polismyndigheten i Stockholms län samt länets alla kommuner. Origo är sedan 2016 en permanent verksamhet som erbjuder stöd till utsatta ungdomar mellan 13–26 år och konsultation till yrkesverksamma och frivilliga aktörer i Stockholm län.

Motion 2019:11 tar upp problem som finns om hedersrelaterat våld och förtryck och föreslår att Origos verksamhet skulle kunna utvecklas genom att fler myndigheter kopplas in i samarbetet, till exempel Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Överväganden
Enligt avtalet för Origo ska Origo tillsammans med avtalsparterna verka för att ta fram och vidareutveckla en modell för samarbete mellan myndigheter i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld. Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm planerar Origo att dokumentera samt utvärdera Origos stöd och rådgivande arbete med ungdomar för att på sikt kunna ta fram ett samtalstöd till övriga intressenter i länet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har under maj 2019 tagit fram ett utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019–2021. Gällande samverkan innehåller utkastet förslag på insatser inom länsstrategisk samverkan, tillgänglig information och samverkan med civilsamhället.

Nyligen kom även ett slutbetänkande av Utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (SOU 2018:69) som tar upp Socialstyrelsens ansvar att beakta behovet av tydliga samverkansrutiner för främst skola, hälso- och sjukvård, socialtjänst och utrikesförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att de planerade insatserna är tillräckliga för att öka samverkan mellan Origos verksamhet och andra berörda myndigheter och att ingen ytterligare utredning för att integrera fler myndigheter i till exempel avtalet behövs.

Ekonomiska konsekvenser
Personella resurser från hälso- och sjukvårdsförvaltningen och berörda verksamheter har redan använts till att ta fram utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019-2020. Ytterligare utredningar skulle ta samma personal i anspråk ännu en gång istället för att fokusera på att besluta och genomföra ovan nämnda handlingsplan.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Planerade insatser bedöms som tillräckliga för att upprätthålla och öka patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Planerade insatser bedöms som tillräckliga för att upprätthålla och öka jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Yttrandet har ingen påverkan på miljön.

Administrativa konsekvenser
Utöver de ekonomiska konsekvenser som nämns ovan skulle en utredning för att eventuellt inkludera fler än de 28 nuvarande medparter i det unika och välfungerande avtalet skapa ökad administration för samtliga parter.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-05-29